Opetus- ja kulttuuriministeriö
Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
24.10.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030 (HE 211/2022 vp)

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

OKM pitää erittäin kannatettavana hallituksen esitystä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) rahoituksesta vuosina 2024-2030. Tavoitteena on lisätä T&K-rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä sekä nostaa T&K-menot neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Rahoituksen lisäyksellä kasvatetaan T&K-työn määrää, nostetaan sen kunnianhimon tasoa, parannetaan tuottavuutta ja kilpailukykyä sekä pidemmän aikavälin sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää kasvua ja kansalaisten hyvinvointia.

T&K-rahoituksen tason nostamisen tarpeesta on parlamentaarisen työryhmän yhteinen näkemys joulukuulta 2021. Toimia ja tavoitteita kannattavat laajasti niin julkisen kuin yksityisen sektorin T&K-toimijat.

OKM korostaa, että osaaminen on TKI-toiminnan perusedellytys, joten sen tasosta ja osaajien määrästä on tärkeä huolehtia. OKM pitää myös tärkeänä, että rahoituksen avulla voidaan vahvistaa ja laajentaa kansainvälisesti korkeatasoisia tieteen ja tutkimuksen aloja. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten välistä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyön edistämistä tulee myös jatkaa. Esimerkiksi Suomen Akatemian lippulaiva-ohjelman avulla on voitu tukea korkeatasoisten ja monipuolisesti vaikuttavien tutkimuksen osaamiskeskittymien kehittymistä Suomeen tavalla, jossa jo hakemusvaiheessa on osoitettu hyöty elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle.

OKM:n näkemyksen mukaan parlamentaarisen TKI-työryhmän linjaamat TKI-politiikan periaatteet (Ennakoitavuus ja pitkäjänteisyys, Vipuvaikutus, Kokonaisvaltaisuus, Tieteen vapaus sekä tutkimuksen ja koulutuksen laatu, Vaikuttavuus, Kilpailullisuus, Yhteistyö, Kansainvälisyys, Globaalien haasteiden tunnistaminen, Teknologia- ja toimialaneutraalius) muodostavat erittäin hyvän pohjan T&K-rahoituksen jatkovalmistelulle ja toiminnan kehittämiselle.

T&K-rahoituksen lisäys antaisi toteutuessaan vahvan signaalin tutkimus- ja kehittämistoiminnan toimijoille sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Tämä kannustaisi tiiviiseen yhteistyöhön sekä tarttumaan myös uusiin aiheisiin ja menetelmiin tukien siten sivistyksen sekä vahvan ja uudistumiskykyisen osaamispohjan kehittymistä monipuolisesti yhteiskunnan eri sektoreilla.